

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

13. července 2017*

„Řízení o předběžné otázce – Uplatňování systémů sociálního zabezpečení – Migrující pracovníci – Osoba, která je činná jako zaměstnanec a osoba samostatně výdělečně činná ve dvou různých členských státech – Určení použitelných právních předpisů – Nařízení (ES) č. 883/2004 – Článek 13 odst. 3 – Nařízení (ES) č. 987/2009 – Článek 14 odst. 5b – Článek 16 – Účinky rozhodnutí Správní komise pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení – Nepřípustnost“

Ve věci C-89/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Nejvyššího soudu Slovenskej republiky (Nejvyšší soud Slovenské republiky) ze dne 28. ledna 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 15. února 2016, v řízení

Radosław Szoja

proti

Sociální poisťovně

za přítomnosti:

WEBUNG, s.r.o.,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení L. Bay Larsen (zpravodaj), předseda senátu, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan a D. Šváby, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za slovenskou vládu B. Ricziovou, jako zmocněnkyní,
- za českou vládu J. Vlácilem a M. Smolkem, jako zmocněnci,
- za nizozemskou vládu C. S. Schillemans, M. Noort a M. Bulterman, jako zmocněnkyněmi,

* Jednací jazyk: slovenština.

— za Evropskou komisi D. Martinem a A. Tokárem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 13 odst. 3 a článku 72 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1, oprava v Úř. věst. 2004, L 200, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 465/2012 ze dne 22. května 2012 (Úř. věst. 2012, L 149, s. 4), (dále jen „základní nařízení“), a článků 14 a 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004 (Úř. věst. 2009, L 284, s. 1), ve znění nařízení č. 465/2012, (dále jen „prováděcí nařízení“), jakož i čl. 34 odst. 1 a 2 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla předložena v rámci sporu mezi Radosławem Szojou, polským státním příslušníkem, který na území Polské republiky vykonává samostatně výdělečnou činnost a na území Slovenské republiky je zaměstnancem, a Sociální poistovňou (pojišťovna sociálního zabezpečení, Slovensko, dále jen „slovenská pojišťovna sociálního zabezpečení“), jehož předmětem je neúčast R. Szoji na slovenském systému nemocenského a důchodového pojištění, jakož i pojištění v nezaměstnanosti.

Právní rámec

Unijní právo

Základní nařízení

- 3 Body 1, 15, 17 a 45 odůvodnění základního nařízení znějí:

„(1) Pravidla pro koordinaci vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení spadají do rámce volného pohybu osob a měla by přispívat ke zvýšení životní úrovně a zlepšení podmínek zaměstnání.

[...]

(15) Je nezbytné podřídit osoby pohybující se ve Společenství sociálnímu systému jen jednoho členského státu, aby bylo zamezeno souběhu příslušných ustanovení vnitrostátních právních předpisů a komplikacím z toho vyplývajícím.

[...]

(17) Z hlediska co nejúčinnějšího zaručení rovnosti zacházení se všemi osobami pracujícími na území členského státu je vhodné určit jako použitelné právní předpisy zpravidla právní předpisy toho členského státu, v němž je dotyčná osoba zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná.

[...]

(45) Jelikož cíle zamýšleného kroku, totiž opatření pro koordinaci k zaručení možnosti účinného výkonu práva na volný pohyb osob, nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, a proto z důvodu rozsahu a účinků jich může být lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. [...]"

4 Článek 1 tohoto nařízení stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se:

a) ‚zaměstnáním‘ rozumí každá činnost nebo obdobná situace, která je za takovou považována pro účely právních předpisů sociálního zabezpečení členského státu, v němž taková činnost nebo obdobná situace existuje;

b) ‚samostatnou výdělečnou činností‘ rozumí každá činnost nebo obdobná situace, která je za takovou považována pro účely právních předpisů sociálního zabezpečení členského státu, v němž taková činnost nebo obdobná situace existuje;

[...]

l) ‚právními předpisy‘ [...] pro každý členský stát rozumí právní a správní předpisy a jiné statutární předpisy a všechna ostatní prováděcí opatření týkající se odvětví sociálního zabezpečení, na které se vztahuje čl. 3 odst. 1.

[...]

n) ‚správní komisí‘ rozumí komise uvedená v článku 71;

[...]“

5 Článek 11 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví:

„Osoby, na které se vztahuje toto nařízení, podléhají právním předpisům pouze jediného členského státu. Tyto právní předpisy se určí v souladu s touto hlavou.“

6 Článek 13 odst. 1 a 3 základního nařízení stanoví:

„1. Na osobu, která jako zaměstnanec obvykle pracuje ve dvou nebo více členských státech, se vztahují:

[...]

3. Na osobu, která je obvykle činná jako zaměstnanec a osoba samostatně výdělečně činná v různých členských státech, se vztahují právní předpisy členského státu, v němž pracuje jako zaměstnanec; jestliže však tuto činnost vykonává ve dvou nebo více členských státech, vztahují se na ni právní předpisy určené podle odstavce 1.“

7 V článku 16 uvedeného nařízení, nadepsaném „Výjimky z článků 11 až 15“, se stanoví:

„1. Dva nebo více členských států, příslušné orgány těchto členských států nebo subjekty určené těmito orgány mohou v zájmu určitých osob nebo skupin osob vzájemnou dohodou stanovit výjimky z článků 11 až 15.

2. Osoba, která pobírá důchod nebo důchody podle právních předpisů jednoho nebo více členských států a která bydlí v jiném členském státě, může být na základě své žádosti vyňata z používání právních předpisů uvedeného jiného členského státu, pokud se na ni tyto právní předpisy nevztahují na základě výkonu činnosti jako na zaměstnance nebo osobu samostatně výdělečně činnou.“

8 Článek 72 uvedeného nařízení zní takto:

„Správní komise:

a) se zabývá všemi správními otázkami a otázkami výkladu vyplývajícími z tohoto nařízení nebo prováděcího nařízení nebo z jakékoli uzavřené dohody nebo přijatého opatření, které s nimi souvisí, aniž je dotčeno právo úřadů, institucí a dotčených osob účastnit se řízení a obracet se na soudy stanovené právními předpisy členských států, tímto nařízením nebo Smlouvou;

[...]“

Prováděcí nařízení

9 V článku 14 odst. 5 písm. b) nařízení č. 987/2009, v původním znění, bylo stanoveno:

„Pro účely čl. 13 odst. 1 základního nařízení se osobou, která jako zaměstnanec obvykle pracuje ve dvou nebo více členských státech, rozumí zejména osoba, která:

[...]

b) vykonává nepřetržitě střídavé činnosti, s výjimkou okrajových činností, ve dvou nebo více členských státech bez ohledu na četnost nebo pravidelnost takového střídání činností.“

10 V článku 14 odst. 5, 5b a 8 prováděcího nařízení se stanoví:

„5. Pro účely čl. 13 odst. 1 základního nařízení se osobou, která jako zaměstnanec obvykle pracuje ve dvou nebo více členských státech, rozumí osoba, která souběžně nebo střídavě vykonává pro stejný podnik nebo zaměstnavatele nebo pro různé podniky nebo zaměstnavatele jednu nebo více oddělených činností ve dvou nebo více členských státech.

[...]

5b. K okrajovým činnostem se pro účely určení použitelných právních předpisů podle článku 13 základního nařízení nepřihlíží. Článek 16 prováděcího nařízení se použije na všechny případy podle tohoto článku.

[...]

8. Pro účely čl. 13 odst. 1 a 2 základního nařízení se slovy ‚podstatná část zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti‘ vykonávaná v členském státě rozumí, že je zde vykonávána kvantitativně podstatná část všech činností zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné, aniž by se nutně jednalo o hlavní část těchto činností.

[...]“

11 Článek 16 prováděcího nařízení stanoví:

„1. Osoba, která vykonává činnosti ve dvou nebo více členských státech, o tom uvědomí instituci určenou příslušným orgánem členského státu, v němž má své bydliště.

2. Určená instituce místa bydliště, neprodleně určí právní předpisy použitelné na dotčnou osobu s ohledem na článek 13 základního nařízení a článek 14 prováděcího nařízení. Toto určení bude jen prozatímní. Tato instituce informuje určené instituce jednotlivých členských států, v nichž je činnost vykonávána, o svém prozatímním určení.

3. Prozatímní určení použitelných právních předpisů, jak je stanoveno v odstavci 2, se stane konečným do dvou měsíců od uvědomění institucí určených příslušnými orgány dotčeného členského státu o tomto určení v souladu s odstavcem 2, pokud právní předpisy již nebyly s konečnou platností určeny na základě odstavce 4, nebo pokud alespoň jedna dotčená instituce nesdělí instituci určené příslušným orgánem členského státu bydliště do konce této dvouměsíční lhůty, že určení ještě nemůže přijmout nebo že v této věc zaujala odlišné stanovisko.

4. Pokud je z důvodu panující nejistoty o určení použitelných právních předpisů vyžadován kontakt mezi institucemi nebo orgány dvou nebo více členských států, na žádost jedné nebo více institucí určených příslušnými orgány daného členského státu nebo samotných příslušných orgánů, jsou právní předpisy vztahující se na dotčnou osobu určeny společnou dohodou, s ohledem na článek 13 základního nařízení a na příslušná ustanovení článku 14 prováděcího nařízení.

[...]

5. Příslušná instituce členského státu, jejíž právní předpisy jsou určeny jako použitelné, ať už prozatímně nebo s konečnou platností, uvědomí neprodleně dotčnou osobu.

6. Pokud dotčná osoba neposkytne informace uvedené v odstavci 1, použije se tento článek na podnět instituce určené příslušným orgánem členského státu, v němž má tato osoba bydliště, jakmile je tento orgán obeznámen o situaci dotčné osoby, případně prostřednictvím jiné dotčené instituce.“

Slovenské právo

12 V ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Sb. o sociálním poistení (zákon č. 461/2003 Sb. o sociálním pojištění, dále jen „zákon o sociálním pojištění“), ve znění, jež se použije na spor v původním řízení, se stanoví, že:

„Výdělečná činnost podle tohoto zákona je, pokud zvláštní předpis nebo mezinárodní smlouva, která má přednost před zákony Slovenské republiky, nestanoví jinak, činnost vyplývající z právního vztahu, který zakládá:

a) právo na příjem ze závislé činnosti podle zvláštního předpisu, kromě nepeněžního příjmu z předchozího právního vztahu, který zakládal právo na příjem ze závislé činnosti podle zvláštního předpisu, poskytnutého z prostředků sociálního fondu,

[...]“

13 Článek 4 odst. 1 zákona o sociálním pojištění stanoví:

„Zaměstnancem pro účely nemocenského pojištění, důchodového pojištění a pojištění v nezaměstnanosti je, pokud tento zákon nestanoví jinak, fyzická osoba v právním vztahu, který jí zakládá právo na pravidelný měsíční příjem podle § 3 odst. 1 písm. a) a odst. 2 a 3 [...]“

14 Článek 7 odst. 1 písm. c) zákona o sociálním pojištění stanoví:

„Pro účely tohoto zákona se pojmy a výrazy uvedenými níže rozumí:

[...]

c) pro fyzickou osobu vykonávající výdělečnou činnost podle § 3 odst. 1 písm. a) a odst. 2 a 3

1. Fyzická osoba, která je povinna poskytovat zaměstnanci příjem uvedený v § 3 odst. 1 písm. a) a odst. 2 a 3 a má bydliště v jiném členském státě Evropské unie nebo ve státě, který je smluvní stranou dohody o Evropském hospodářském prostoru [,] jako Slovenská republika nebo na území Švýcarské konfederace nebo ve státě, se kterým má Slovenská republika uzavřenou mezinárodní smlouvu, která má přednost před zákony Slovenské republiky, nebo

2. Právnícká osoba, která je povinna poskytovat zaměstnanci příjem uvedený v § 3 odst. 1 písm. a) a odst. 2 a 3 a má sídlo nebo sídlo organizační složky v členském státě Evropské unie nebo ve státě, který je smluvní stranou dohody o Evropském hospodářském prostoru, nebo na území Švýcarské konfederace nebo ve státě, se kterým má Slovenská republika uzavřenou mezinárodní smlouvu, která má přednost před zákony Slovenské republiky.“

15 V ustanovení § 14 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním pojištění se stanoví, že:

„Povinně nemocensky pojištění jsou

a) zaměstnanec uvedený v § 4 odst. 1 [...]“

16 V ustanovení § 15 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním pojištění se stanoví, že:

„Povinně důchodově pojištění jsou

a) zaměstnanec uvedený v § 4 odst. 1 a 2 [...]“

17 V ustanovení § 19 odst. 1 zákona o sociálním pojištění se stanoví, že:

„Povinně pojištěný v nezaměstnanosti je zaměstnanec, který je povinně nemocensky pojištěný, pokud tento zákon nestanoví jinak.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

18 Radosław Szoja je polským státním příslušníkem, který je v Polsku samostatně výdělečně činnou osobou a pracuje jako zaměstnanec na Slovensku, kde je vedený od 1. února 2013 ve vnitrostátním rejstříku pojištěnců, jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí.

19 Předkládající soud uvádí, že ze vzájemné výměny korespondence mezi Zakład Ubezpieczeń Społecznych (instituce sociálního zabezpečení, Polsko, dále jen „polská instituce sociálního zabezpečení“) a slovenskou pojišťovnou sociálního zabezpečení vyplývá, že jelikož navrhovatel v původním řízení má bydliště v Polsku, kde rovněž vykonává podnikatelskou činnost, polská instituce sociálního zabezpečení rozhodla, že se na něho od 1. července 2012 vztahují polské právní předpisy v oblasti sociálního pojištění, a to v souladu s ustanoveními čl. 13 odst. 3 základního nařízení ve spojení s ustanoveními čl. 14 odst. 5 písm. b) prováděcího nařízení.

20 Toto rozhodnutí polské instituce sociálního zabezpečení bylo odůvodněno tím, že činnost, kterou R. Szoja vykonává na slovenském území, má okrajový charakter.

- 21 Tato instituce tudíž dne 22. dubna 2013 oznámila v souladu s čl. 16 odst. 3 prováděcího nařízení slovenské pojišťovně sociálního zabezpečení, že se na R. Szoju od 1. února 2013 vztahují polské právní předpisy.
- 22 Slovenská pojišťovna sociálního zabezpečení toto prozatímní určení použitelných právních předpisů neodmítla, čímž se uvedené určení stalo konečným podle čl. 16 odst. 3 prováděcího nařízení.
- 23 Tato pojišťovna proto rozhodla o tom, že se R. Szoja ode dne 1. února 2013 neúčastní povinného nemocenského pojištění, povinného důchodového pojištění a povinného pojištění v nezaměstnanosti u jeho slovenského zaměstnavatele.
- 24 Toto rozhodnutí potvrdil odvolací orgán slovenské pojišťovny sociálního zabezpečení.
- 25 Blíže neurčeného dne podal R. Szoja odvolání proti rozsudku Krajského soudu v Žilině ze dne 3. prosince 2014 u předkládajícího soudu.
- 26 Předkládající soud má za to, že polská instituce sociálního zabezpečení posoudila situaci R. Szoji podle čl. 14 odst. 5 písm. b) prováděcího nařízení tak, že tato instituce použila při rozhodování o jeho situaci čl. 13 odst. 1 základního nařízení.
- 27 Předkládající soud má přitom za to, že se čl. 13 odst. 1 základního nařízení vztahuje pouze na činnosti zaměstnance, zatímco v projednávané věci se jedná o státního příslušníka, který v jednom členském státě pracuje jako zaměstnanec a v jiném členském státě je osobou samostatně výdělečně činnou, čímž by podle předkládajícího soudu mělo být kolizním kritériem, které je třeba použít k určení použitelných právních předpisů podle čl. 14 odst. 8 prováděcího nařízení, místo, v němž dotčená osoba vykonává podstatnou část své činnosti.
- 28 Z předkládacího rozhodnutí dále vyplývá, že slovenská pojišťovna sociálního zabezpečení nevyužila možnosti uzavřít zvláštní dohodu, která by stanovila výjimku z ustanovení článku 13 základního nařízení a byla by uzavřena na základě článku 16 uvedeného nařízení.
- 29 Za těchto podmínek se Nejvyšší soud Slovenskej republiky rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
 - „1) Lze čl. 13 odst. 1 [základního nařízení], ve spojení s právem na dávky sociálního zabezpečení a sociální výhody, které je zakotveno v čl. 34 odst. 1 a 2 [Listiny], za okolností, o které se jedná ve věci v původním řízení, vykládat bez přihlédnutí k upřesňujícím podmínkám uvedeným v článku 14 [prováděcího nařízení] bez možnosti použít následně postup podle článku 16 uvedeného nařízení, tak, že výběr rozhodného vnitrostátního práva při souběhu činností zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné neovlivňuje nízký rozsah pracovní doby a odměny za práci zaměstnance, tj. že uvedený článek 14 prováděcího nařízení se na výklad čl. 13 odst. 3 základního nařízení nevztahuje?
 - 2) V případě záporné odpovědi na první otázku, může vnitrostátní soud v případě aplikačního rozporu dvou nařízení, tj. [základního nařízení] a [prováděcího nařízení], posuzovat jejich ustanovení podle právní síly, tj. podle jejich postavení v hierarchii unijního práva?
 - 3) Lze na výklad ustanovení základního nařízení provedený správní komisí podle článku 72 základního nařízení pohlížet jako na závazný výklad orgánu Evropské unie, od kterého se judikatura vnitrostátních soudů nemůže odchýlit, a tato skutečnost současně brání předložit předběžnou otázku, nebo je to jen jeden z přípustných výkladů práva Evropské unie, který musí vnitrostátní soud vzít v úvahu jako jeden z podkladů svého rozhodnutí?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 30 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda lze čl. 13 odst. 3 základního nařízení, ve spojení s čl. 34 odst. 1 a 2 Listiny, vykládat bez zohlednění článků 14 a 16 prováděcího nařízení.
- 31 V této souvislosti je třeba připomenout, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen, a z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší, aby otázky, které jsou mu položeny, případně přeformuloval (rozsudek ze dne 18. května 2017, Lahorgue, C-99/16, EU:C:2017:391, bod 21).
- 32 Přitom je třeba stran takových skutkových okolností v původním řízení, jak vyplývají z předkládacího rozhodnutí, uvést, že je třeba odkazovat nikoli na čl. 14 odst. 5 písm. b) prováděcího nařízení v původním znění, ale na čl. 14 odst. 5b tohoto nařízení.
- 33 První otázku je tudíž třeba chápat tak, že její podstatou je, zda musí být čl. 13 odst. 3 základního nařízení vykládán v tom smyslu, že za účelem určení vnitrostátních právních předpisů, které se podle tohoto ustanovení použijí na takovou osobu, jako je navrhovatel v původním řízení, která je obvykle činná jako zaměstnanec v jednom členském státě a v jiném členském státě je osobou samostatně výdělečně činnou, je třeba zohlednit požadavky stanovené v čl. 14 odst. 5b a v článku 16 prováděcího nařízení.
- 34 Jak vyplývá z bodů 1 a 45 odůvodnění základního nařízení, uvedené nařízení má za cíl zajistit koordinaci vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení, aby byl zaručen účinný výkon práva volného pohybu osob, a přispělo se tak ke zvýšení životní úrovně a zlepšení podmínek zaměstnání osob, které se pohybují v rámci Unie.
- 35 V článku 11 odst. 1 základního nařízení je zakotvena zásada spočívající v použití právních předpisů jediného právního řádu, podle níž osoby, na které se vztahuje toto nařízení, podléhají pouze právním předpisům jediného členského státu. Tato zásada má za cíl zabránit komplikacím, které mohou vyplývat ze souběžného použití vnitrostátních právních předpisů více právních řádů a odstranit nerovné zacházení se zaměstnanci a osobami samostatně výdělečně činnými pohybujícími se v rámci Unie, ke kterému by došlo v důsledku částečného nebo úplného souběhu použitelných právních předpisů více právních řádů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. března 2006, Piatkowski, C-493/04, EU:C:2006:167, bod 21).
- 36 Podle prvního předpokladu, který je uveden v čl. 13 odst. 3 základního nařízení a týká se určení použitelných vnitrostátních právních předpisů v případě osoby, která je obvykle činná jako zaměstnanec v jednom členském státě a osoba samostatně výdělečně činná v jiném členském státě, platí, že se na tuto osobu vztahují právní předpisy členského státu, v němž pracuje jako zaměstnanec.
- 37 V případě takové situace, o jakou se jedná v původním řízení, v níž je nesporné, že R. Szoja vykonával jak činnost zaměstnance na Slovensku tak činnost osoby samostatně výdělečně činné v Polsku, je proto třeba mít za to, že se na ni vztahuje první předpoklad stanovený podle čl. 13 odst. 3 základního nařízení.
- 38 Prováděcí nařízení, jehož cílem je stanovit prováděcí pravidla k základnímu nařízení, nicméně ve svém čl. 14 odst. 5b stanoví, že k okrajovým činnostem se pro účely určení použitelných právních předpisů podle článku 13 základního nařízení nepřihlíží.

- 39 V této souvislosti, jak bylo uvedeno v bodech 20 a 22 tohoto rozsudku, z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že podle rozhodnutí polské instituce sociálního zabezpečení je činnost, kterou R. Szoja vykonává na území Slovenska, okrajová, a že se určení použitelných právních předpisů stalo na základě čl. 16 odst. 3 prováděcího nařízení konečným.
- 40 Proto je třeba určit použitelné právní předpisy, které se vztahují na takovou osobu, jako je R. Szoja, která obvykle vykonává v jednom členském státě činnost zaměstnance a v jiném členském státě je osobou samostatně výdělečně činnou podle čl. 13 odst. 3 základního nařízení, přičemž se zároveň zohlední čl. 14 odst. 5b prováděcího nařízení, podle kterého se k okrajovým činnostem nepřihlíží.
- 41 Dále je třeba připomenout, že z čl. 14 odst. 5b prováděcího nařízení vyplývá, že se článek 16 tohoto nařízení použije na všechny případy stanovené podle uvedeného článku 14. Proto je třeba rovněž v takovém případě, o jaký se jedná ve věci v původním řízení, zohlednit článek 16 uvedeného nařízení, v němž je uveden postup, který má být podle článku 13 základního nařízení uplatněn pro určení použitelných právních předpisů.
- 42 V tomto ohledu je třeba připomenout, že kolizní normy stanovené základním nařízením jsou pro členské státy kogentní a že nelze připustit, aby pojištěnci, na které se tyto normy vztahují, mohli mařit jejich účinky tím, že by měli možnost se jim vyhnout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. října 2010, van Delft a další, C-345/09, EU:C:2010:610, bod 52).
- 43 Stran otázek předkládajícího soudu týkajících se článku 34 Listiny je třeba uvést, že tento článek nemá na předchozí závěry žádný dopad, jelikož na základě žádného z ustanovení tohoto článku nelze vyloučit relevantnost použití článků 14 a 16 prováděcího nařízení ve věci v původním řízení.
- 44 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 13 odst. 3 základního nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že za účelem určení vnitrostátních právních předpisů, které se podle tohoto ustanovení použijí na takovou osobu, jako je navrhovatel v původním řízení, která je obvykle činná v jednom členském státě jako zaměstnanec a v jiném členském státě jako osoba samostatně výdělečně činná, je třeba zohlednit požadavky stanovené v čl. 14 odst. 5b a v článku 16 prováděcího nařízení.

Ke druhé otázce

- 45 Vzhledem k odpovědi poskytnuté na první otázku není namístě odpovídat na druhou otázku.

Ke třetí otázce

- 46 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 72 základního nařízení vykládán v tom smyslu, že rozhodnutí správní komise mají závazný charakter.
- 47 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je postup zavedený v článku 267 SFEU nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad unijního práva, jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporu, který mají rozhodnout (usnesení ze dne 20. července 2016, Stanleybet Malta a Stoppani, C-141/16, nezveřejněné, EU:C:2016:596, bod 6 a citovaná judikatura).
- 48 Z ustálené judikatury rovněž vyplývá, že potřeba dospět k výkladu unijního práva, který bude vnitrostátnímu soudci k užítku, vyžaduje, aby tento soudce vymezil skutkový a právní rámec, ze kterého vychází otázky, které pokládá, nebo aby alespoň vysvětlil skutkové předpoklady, na kterých jsou tyto otázky založeny. Předkládací rozhodnutí musí kromě toho uvést přesné důvody, které vedly

vnitrostátní soud k tomu, aby si kladl otázky o výkladu unijního práva, a usoudil, že je nezbytné položit Soudnímu dvoru předběžné otázky (usnesení ze dne 20. července 2016, Stanleybet Malta a Stoppani, C-141/16, nezveřejněné, EU:C:2016:596, bod 7 a citovaná judikatura).

- 49 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že informace obsažené v předkládacích rozhodnutích nemají pouze umožnit Soudnímu dvoru, aby podal užitečné odpovědi, ale mají rovněž poskytnout vládám členských států, jakož i ostatním zúčastněným možnost předložit vyjádření v souladu s článkem 23 statutu Soudního dvora Evropské unie. Je na Soudním dvoru, aby zajistil, aby tato možnost byla zachována, s ohledem na to, že na základě tohoto ustanovení jsou zúčastněným oznamována pouze předkládací rozhodnutí (usnesení ze dne 20. července 2016, Stanleybet Malta a Stoppani, C-141/16, nezveřejněné, EU:C:2016:596, bod 10 a citovaná judikatura).
- 50 V projednávané věci je třeba konstatovat, že třetí otázka tyto požadavky nesplňuje, jelikož předkládací rozhodnutí neobsahuje dostatek skutkových poznatků stran existence konkrétního rozhodnutí správní komise a případného dopadu tohoto rozhodnutí na věc v původním řízení. Soudní dvůr proto nedisponuje poznatky o důvodech k tomu, proč je požadovaný výklad unijního práva nezbytný pro zodpovězení této otázky. Za těchto okolností se členské státy ani jiní zúčastnění nemohli ve smyslu článku 23 statutu Soudního dvora k uvedené otázce účinně vyjádřit nebo se mohli vyjádřit jen velmi obecně.
- 51 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba mít za to, že třetí otázka je nepřipustná.

K nákladům řízení

- 52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 13 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 465/2012 ze dne 22. května 2012, musí být vykládán v tom smyslu, že za účelem určení vnitrostátních právních předpisů, které se podle tohoto ustanovení použijí na takovou osobu, jako je navrhovatel v původním řízení, která je obvykle činná jako zaměstnanec a osoba samostatně výdělečně činná v různých členských státech, je třeba zohlednit požadavky stanovené v čl. 14 odst. 5b a v článku 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004, ve znění nařízení č. 465/2012

Podpisy.